NORGGA JOÐIHANGODDI JAGI 2017

Davviriikkaid
ministtarráðði

Norgga jođihangoddi jagi 2017

ISBN 978-92-893-4700-6 (PRINT)

ISBN 978-92-893-4701-3 (PDF)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2016-765>

ANP 2016:765

© Davviriikkaid ministtarráđđi jagi 2016

Hábmen: Mette Agger Tang

Fotogovvideapmi: Scanpix

4. s. bajit foto govvideaddji: Thomas Haugersveen/Stáhtaministara kontuvra

4. s. vuolit foto govvideaddji: Sturlason/Olgoriikadepartemeanta

www.norden.org/nordpub

Davviriikkalaš ovttasbargu

Davviriikkaid ovttasbargu gullá máilmmi viidámus regionála ovttasbargovugiid lohku. Ovttasbargoguoimmit leat Danmárku, Islánda, Ruoŧa, Suopma ja Norga, ja vel Fearsullot, Ruonáana ja Álánda. Ovttasbargu siskkilda sihke politihka, ekonomii ja kultuvrra surggiid dehálaš oassin eurohpálaš ja riikkaidgaskasaš ovttasbarggus. Davviriikkalaš ovttasbarggu ulbmil lea nana Davviriikkat nana Eurohpás. Davviriikkaid ovttasbargu viggá nannet davviriikkalaš ja regionála beroštumiid ja árvvuid globála máilmmis. Riikkaid oktasaš árvvut leat mielde nannemin Davviriikkaid sajádaga máilmmi hutkámus ja gilvalanávccaleamos guovlluid searvvis.

Davviriikkaid ministtarráđđi

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Telefon (+45) 3396 0200

www.norden.org

Davviriikkaid minisstarráđi jagi 2017 Norgga jođihangotti prográmma

Sisdoallu

Ovdasátni	4
Davviriikkat nuppástuvvamin	6
Davviriikkat Eurohpás	14
Davviriikkat máilmmis	16

Dearvvuođat stáhtaministaris ja ovttasbargoministaris

Norgga stáhtaministtar
Erna Solberg

Norgga ovttasbargoministtar
Frank Bakke-Jensen

Davviriikkat leat rievdamin. Dálkkádat rievdá, mii fertet dustet stuorra ekonomalaš ja biraslaš nuppástuhtindárbbuid ja demografiija rievdá. Máilmmiviidosas ovdánansojut lassánit dađistaga johtileappot, sihke buorin ja bahán, ja mii eallit dakkár máilmmis mii lea eambo rievdaš ja dynámalaš go dat lea leamaš guhkes áigái.

Davviriikkalaš eallindilli rievdá. Min válljemat váikkuhit sihke min iežamet buvvi ja boakteáiggi buolvvaide. Vearrámuš lea ahte mii nuppástuvvat menddo njozet go máilbmii birramet, teknologiija, ekonomii ja álbmotčoahkádus leat rievdamin.

Min jagi 2017 jođihangottis mii háliidit nannet Davviriikkaid návccaid dustet rievdadusaid. Davviriikkaid kultuvrralaš doaibmaguoibmevuotta, min árvvut ja beroštusat addet midjiide áibbas erenoamáš vuđu sihke dustet hástalusaid, ja váikkuhit ovdáneapmái.

Davviriikkat nuppástuvvamin nammasaš ángiruššama bokte mii áigut ovddidit iežamet oktasaš gilvalanfámu ruoná rievdamis, ja go mii iežamet nuppástuhttit unnán luoiti servodahkan. Pariisa-šiehtadus bidjá gudneángeris mihttomeriid dasa maid mii oktasaččat galgat čađahit Eurohpás. Jagiid 2030 ja 2050 rádjái lea áigumuš ahte Davviriikkat galget leat ofelažžan beaktilis regionála dálkkádat- ja birasovttasbargguset bokte, ja seammás dat galget ovddidit gilvonávcca, šaddama ja čálgu. Lagat ovttasbarggu bokte oahpahusas, dutkamis ja ođđahutkamis mii galgat ovddidit iežamet komparatiivva ovdduid ja sihkarastit guovddáš sáji Davviriikkaide máilmmiviidosas ruoná molsašumis. Mii galgat leat ovddasmanni regiovdna demográfalaš rievdamiid dustemis, sihke das mii guoská boarrásiidda, dearvvašvuhtii, ja min vuohkái sajáidahttit ja searvadit easkka boaktán lahtuid iežamet davviriikkalaš servodagaide.

Davviriikkat Eurohpás nammasaš ángiruššama bokte mii áigut bargat dan ala ahte mii nannet iežamet Eurohpá-politiikkalaš ovttasbarggu. Nana davviriikkalaš jietna eurohpálaš digaštallamis lea ávkin sihke Eurohpái ja Davviriikkaide. Davviriikkat dárbbasit nana Eurohpá. Eurohpá dárbbasit nana Davviriikkaid. Davviriikkalaš ovdamearkkat sáhttet leat movttiidahttin dakkár surggiin go dálkkádagas, birrasis, energii, digitaliseremis ja eará surggiin main mis leat oktasaš beroštusat. EU- ja EEO-ovttasbarggu bokte mis leat oktasaš vuodđoberoštusat siskkáladas gávpemárkana ovddideami oktavuodas. Davviriikkat galget maiddá boaktevaš jagiid gullat Eurohpá eanemusat sajáiduvvan ja gilvonávccalaš ekonomiiid searvá, iežaset alladássásaš mobilitehtain ja ovttasbargguin.

Davviriikkat máilmmis nammasaš ángiruššama bokte mii áigut viidáseappot ovddidit olgoriikapolitiikkalaš doaibmaguoibmevuotta vai mii sáhttit dustet stuorra máilmmiviidosas hástalusaid. Davviriikkat leat bistevaš ustibat olgoriikapolitiikkas ja dain lea nana buorre beaggin. Dat addá midjiide váikkuhanfámu. Dál leavvá máilbmii Davviriikkaide johtileappot go goassege ovdal. Rievdamat dáhphuvvet dakkaviide. Dalle lea Davviriikkaide strategalaš máilmmiviidosas ángiruššan ovdun.

Dát leat Norgga jođihangotti golbma váldocakki jagi 2017. Mis leat vuordámušat dán ovttasbargui!

Davviriikkat nuppástuvvamin

Ekonomiija ja dálkkádat – ruoná nuppástuhttin

Davviriikkat fertejit čađahit hui garra ekonomalaš nuppástuhttimiid boahhtevas logijagiid. Máilmmiviidosas dálkkádat- ja birashástalusat gáibidit máilmmiviidosas ruoná nuppástuhttima. Pariisa-šiehtadus lea láhčán vuođu viiddes rievdadusaide. Eurohpás, Amerihká Ovttaštuvvan Stáhtain ja Kiinnás čađahuvvojit nuppástuhttimat johtileappot ja johtileappot, ja dálkkádatbuorideaddji ja birasseasti čovdosat ovddiduvvojit ja šaddet gilvonávccalaččat dutkama ja ovddideami, čavgadat dálkkádat- ja biraspolitihka, digitaliserema, ja vel ođđa geavahansojuid ja -vugiid váikkuhusaid ovttasdoaimma vuođu. Davviriikkat fertejit ovddidit eanet mánggabealat ealáhusaid mat leat gilvonávccalaččat ođđa, ruoná, máilmmiviidosas ekonomiijas. Danne atná Norgga jođihangoddi ruoná nuppástuhttima hui guovddáš áššin davviriikkalaš ovttasbarggus jagi 2017.

Davviriikkain leat stuorra vuordámušat boahtteáigái. Min riikkat leat buoremusaid gaskkas go čálgu ja eallinkvalitehta mihtiduvvojit. Čájeuvvon lea ahte davviriikkalaš servodatmálla mas lea alla barggolašvuohta, bargoeallima oassálastiid gaskasaš luohttámuš ja bures ovddiduvvon čálgostáhta, lea leamaš nanus ja heivehannávccalaš globaliserema oktavuodas. Mis lea buorre vuođu lihkestuvvat nuppástuhttimiin.

Davviriikkat gullet maiddá máilmmi gelbboleamos, ođđahutkámus ja geasuheaddjámus guovlluide. Min

ollislaš ekonomiija lea máilmmi 10.-12. stuorámusaid gaskkas ja gullá daid lohku mat leat eanemusat sajáiduvvan. Mii leat guhtet guimmiideamet deháleamos gávpeguoimmit ja ovttasbargoguimmit dutkama ja ođđahutkama oktavuodas, ja mii ávkkástallat alla mobilitehtain oktasaš davviriikkalaš bargomárkanis ja ohpahusguoibmevuodas. Mii áigut ovddidit viidáseappot ovttasbarggu ja mobilitehta, ja áigut bidjat eanet fámuid daid dálá eastagiid jávkadeapmái mat cagget davviriikkalaš ovdáneami.

Mánga dálá proseassa ja ođđa álgaga nannejit jagi 2017 davviriikkalaš ruoná nuppástuhttinbarggu.

– Davviriikkalaš ásahusat NordForsk, Nordisk Innovasjon ja Nordisk energiforskning álggahit Nordic Green Growth Research and Innovation Programme mii galgá ruhtadit buoremus davviriikkalaš dutkan- ja innovašuvdnaproševttaid ruoná nuppástuhttimis. Prográmma ekonomalaš rámma lea 73 miljon Norgga ruvnu. Ángiruššan galgá váikkuhit guoddilis ovddideapmái, dálá industriija dálkkádatčuohcama uhcideapmái, davviriikkalaš gilvalanfámu nannemii riikkaidgaskasaš gávpemárkaniin ruoná teknologijaid, gálvvuid ja bálvalusaid várás, ja dat galgá váikkuhit ođđa máhtu ja politihka ovddideapmái ge.

– Álggahuvvo birassuorggi strategalaš vuđolaš guorahallan mas áigumuš lea guorahallat vejolašvuođa nannet davviriikkalaš ovttasbarggu dálkkádat- ja birassuorggis ain árjjaleappot.

Energijjaovttasbargu lea
guorahallojuvvomin seamma láhkai
(Ollila-raporta).

– Ođđa innovašuvdna- ja ealáhuspolitihka
ovttasbargoprográmma áigodahkii
2018-2021 galgá gárvvistuvvot Norgga
jođihangotti doaibmama áigge ja
áigumuš lea bidjat ulbmiliid davviriikkalaš
ovttasbargui ruoná nuppástuhttimiin.

– Ođđa regionála ovddideami ja plánema
ovttasbargoprográmma áigodahkii 2017–
2020 álggahuvvo Norgga jođihangotti
doaibmama áigge ja ulbmil lea bargat
earret eará ođđahutki regionála
ealáhusbirrasiiguin.

– Gávpotluvvan lea guovdilis hástalus
Davviriikkaid nuppástuhttimis.
Dutkanprošeakta ruoná nuppástuhttima
ja gilvonávccaid birra Davviriikkaid
gávpotregiovnain galgá váikkuhit dasa
ahte davviriikkaid gávpogat šaddet
oassin biras- ja dálkkádathástalusaid
čovdosii. Prošeakta galgá oažžut ovdan
čujuheadji mearkkaid das mo gávpogiid
geasuheami sáhtta mihtidit ja das
makkár váikkuhusat gávpogiid kvalitehtas
leat buori birrasii, álbmotdearvvašvuhtii
ja geasuheadji bargosajiid
ovddideapmái.

– Mearrabirrasa ja alit bioekonomiija
dutkanprošeakta galgá dutkat
mii doaimmaid "alit vuoddiin" lea
karbonabirrajođus ja mariidna
ekovuogádagas. Prošeakta galgá maid
kártet mikroplástta čoahkkaneami meriid
válljejuvvon oktasaš davviriikkalaš šlájain
ja guorahallat mikroplástta ja mariidna
plástadoabbariid vejolaš váikkuhusat alit
bioealáhusaide. Prošektii gullá maidái

guolástusrihkolašvuoda vuosttaldeapmi ja
jaskesmearraoistara leavvama hehtten.

– Dutkanprošeakta ruoná bioekonomiija
birra galgá váikkuhit ceavzileabbo eanadollui
go álgoávnasbázahusat ja doabbarat
beaktileappot ávkkástallojuvvot, go
árvoviđjii geahpiduvvo bálkáseapmi ja go
geavaheddjiid bálkesteapmi unniduvvo.

– Davviriikkalaš genaresursaguovddáš
(Nordisk genressursenter (NordGen))
ja máilmmiviidosas siepmanvurkkohat
Svalbárdas leat hui dehálaččat
bioekonomiijii ja boahhteáigasaš
borramušbuvttadeami sihkarastimii.
Norgga jođihangoddi áigu bargat
árjjaleappot geavahan dihtii genehtalaš
ressursaid ceavzileappot.

– Mii áigut joatkit davviriikkalaš
ovttasbarggu geahpidan dihtii
dálkkádatgássaid luoitimii eanadoalus,
oaččohan dihtii vuovddi ja eatnama buorebut
doalahit karbona beassamis áibmui, ja
heivehan dihti ealáhusa rievdan dálkkádahkii.

**Rádjehehttehušráđđi lea politihkalaččat
nammaduvvon orgána masa
Davviriikkaid ráđdehusat leat addán
doaibmamuššan ovddidit friddja
johtalanvejolašvuoda Davviriikkaid
gaskka, sihke ovttaskas olbmuid ja
fitnodagaid várás. Davviriikkalaš
nuppástuhttima ja gilvalanfámu
ángiruššama oassin áigu Norgga
jođihangoddi čavga vuoruhit
barggu rádjehehttehušášiin
Rádjehehttehusaid jávkadeapmi
addá lasi bargosajiid, nanne
gilvalanfámu ja váikkuha šaddui.**

Demográfalaš nuppástuvvat – sajáidahttin ja searvadeapmi

Ovdáneapmi Eurohpás manimus jagiid lea čájehan ahte migrašuvdna ja sajáidahttin gullet min áiggi stuorra politihkalaš, sosiála ja ekonomalaš hástalusaid. Ođđa davviriikkalaš servodatlahtuid lihkostuvvan sajáidahttin ja searvadeapmi lea olmmošládisvuoda ovddasvástádus. Dat lea maiddá ekonomalaš ja sosiála vealtameahttu dárbu. Min davviriikkalaš servodagain vurdet stuorra doaibmamušat, muhto seammás min riikkat leat erenoamáš buorre dilis lihkostuvvanvejolašvuodaid dáfus ja vejolašvuodaid dáfus movtiidahttit eará riikkaid Eurohpás ja Eurohpá olggobealde.

Norgga jođihangotti doaibmama áiggi biddjojuvvo doibmii viiddes davviriikkalaš ovttasbargoprográmma sajáidahttima várás mas deattuhuvvojit máhtu ja geavada ovddideapmi ja lonohallan dán suorggis. Norga áigu nanosmahttit oktasaš davviriikkalaš sajáidahttinánbiruščama eanet doaibmabijuiguin.

Prošeakta kultureallima ja eaktodáhtolašvuoda doaimma birra sajáidahttimis ja searvadeamis galgá váikkuhit dasa ahte davviriikkalaš searvevuodát rahpasit. Ollu báikkálaš servodagain ja gielddain leat kultuvra ja valáštallan, searve- ja organisašuvdnaeallin deháleamos deaivvadanbáikkat barggu ja skuvlla lassin. Olámuddosaš ja searvadeaddji kultur- ja organisašuvdnaeallin addá ge

sisafárjeddjiide mávssolaš vejolašvuoda oahpásmuvvat olbmuguin guđet orrot báikkálaš servodagas, hárjehallat giela hállat ja geavahit ja čájehit iežaset resurssaid, ja dovdat gullevašvuoda.

Oahpahus- ja dutkansuorggis álggahuvvo prošeakta kárten ja ovddidan dihtii beaktilis málliid dohkkehit olgoriikkalaš oahpuid ja fidnomáhtolašvuodaid. Buoret visogovva dain ortnegiin mat geavahuvvojit davviriikkain váikkuha dasa ahte olbmot johtileappt ja buorebut sajáiduvvet ja dasa ahte resurssat geavahuvvojit beaktileappot go riikkalaš vuogádagat ulbmillaččat oktiivehuvvojit.

Golmmajahkásaš prošeakta surggiidrasttideaddji ángiruščama birra hearkkesdilálaš mánáid ja nuoraid várás galgá addit čielga čovdosiid gielddaid dađistaga lassáneaddji hástalusaid maid gielddat Davviriikkaid miehtá vásihit lágidedtiineaset oahpahusa, barggu, dearvvašvuodabálvalusaid, mánáidsuodjalusa, ássama ja sajáidahttima dán jovkui.

Bargu, oahpahus ja giella deattuhuvvojit eaktun lihkostuvvat sajáiduvvamiin ja ođđa árvoháhkamiin, ja olggušstallama ja radikaliserema caggamiin. Norga áigu joatkit iežas barggu demokratiija, sajáidahttima ja sihkarvuoda prošeavttas, mas ulbmil lea nannet skuvlla searvadeami ja servodaga aktiivvalaš miellahttuvuoda guovddážin.

Dearvvašvuodaovttasbargu

Norga áigu iežas jođihangotti doaimama áiggi dahkat álgagiid dáid rávvagiid vuođu mat bohtet davviriikkalaš dearvvašvuodaovttasbarggu (Könberg-raportta) vuđolaš strategijaguorahallamis.

– Mii álggahit prošeavtta mainna ulbmil lea oažžut lasi máhtu antibiotikaresisteansa birra ja ráhkadit davviriikkalaš gulahallanplána geahpidan dihtii antibiotikageavaheami. Antibiotikaresisteansa lea johtilit lassáneaddji váttisvuohta ja dat bahás áitá máilmmiviidosaš dearvvašvuoda.

– Sierra prošeakta dearvvašvuodadieđuid ja klinihkalaš intervenšuvdnadutkamiid birra galgá váikkuhit dasa ahte mii johtileappot gávnnaht dávddaid siva ja ovddidit olbmui buorebut heivehuvvon eastadeami ja dikšuma dearvvašvuoda- ja fuollasuorggis. Mánnga klinihkalaš dutkama ja buohtastahtti

registtardutkama davviriikkalaš dásis nannešedje oahppovuđot ekonomijja gilvalanfámu.

– Mii áigut jagi 2017 mielde čielggadit mo sáhttit heivehit davviriikkalaš dutkanprošeavttaid etihkalaš dohkkeheami nu ovttaláganin go vejolaš. Ovttalágan etihkalaš dohkkehemiin lea vejolaš seastit ollu áiggi ja resurssaid ja dahkat Davviriikkaid gilvonávccaleabbon. Evttohus doarju klinihkalaš dálkkasdutkamiidda guoski EU-direktiivva čađaheami ja Davviriikkaid dearvvašvuodaovttasbarggu.

– Mii áigut maid čielggadit vejolašvuodaid ásaht davviriikkalaš virtuála guovddáža dearvvašvuodadieđuid dutkama várás. Ulbmil lea láchit diliid dakkár elektrovnnalaš vuođđostruktuvrii mii álkásmahhtá lonohallat dieđuid Davviriikkaid gaska.

Davviriikkat Eurohpás

– nanosmahttojuvvon davviriikkalaš ovttasbargu eurohpápolitihka birra

Davviriikkat gullet Eurohpá searvevuhtii. Min EU- ja EEO-lahttovuohta hábme Davviriikkaid beaivválaš eallima. Davviriikkain lea vejolašvuotta movttiidahttit ja váikkuhit Eurohpá ovdáneapmái.

Eurohpálaš ovttasbargu hástaluuvvo dávjá. Ekonomalaš šaddu rievddada.

Menddo ollu nuorain ii leat bargu. Sisafárrenhástalusat bistet. Eanebut eahpidit demokráhtalaš árvvuid dávjjibut ja álbmoga juohkáseapmi guovtti vuostálas beallin eurohpálaš servodagain lassána. Eurohpá dorvodilli lea rievdan.

Eurohpá hástalusat leat maid Davviriikkaid hástalusat. Eurohpálaš

ovttasbargu lea min riikka vuđoleamos olgoriikapolitihkalaš ja ekonomalaš beroštupmi. Siskkit gávpemárkan lea mearrideaddji dehálaš min riikkaid ekonomiijaide. Lagat eurohpálaš ovttasbargu ovddida ekonomalaš sajáiduvvama ja mobilitehta ja eastada ahte šaddu davviriikkain headušuvvo.

Mii áigut gáhttet eurohpálaš searvevuđa ja doarjut daid fámuid mat čohkkejit Eurohpá. Mii áigut nannosit doarjut dakkár Eurohpá mii suodjala liberála árvvuid ja olmmošvuoigatvuodaid, ja mii ovddasvástádusain suodjala iežas sihkarvuoda. Min beroštusaid bealušteaddji oaivilat bastet buorebut go davviriikkalaš oainnut šaddet eurohpálažžan. Davviriikkat galget váikkuhit dasa ahte Eurohpá ain ovddasguvlui galgá leat njunnošis, nu mo Eurohpá ovdamearkka dihtii lea dálkkádatpolitihkas.

Davviriikkaid ovttasbargu eurohpápolitihka birra lea nanosmuvvan maŋimus jagiid. Norga áigu joatkit Suoma jođihangotti eurohpápolitihkalaš ovttasbarggu vuoruheami. Jagi 2017 mii áigut vuoruhit barggu mii galgá váikkuhit eanet davviriikkalaš oidnomii Brusselis ja eanet oktasaš davviriikkalaš áššeovddidemiide dain surggiin main mis leat oktasaš beroštumit.

Fáttáid dáfus mii áigut čalmmustit golbma suorggi mat strategalaččat beroštahttet Davviriikkaid ja main

Davviriikkat berrejit leat ovddasmanni regiovdna: Energiija, dálkkádaga ja birrasa, ja digitaliserema.

Ođđa doaibmaplána davviriikkalaš energiijapolitihkalaš ovttasbarggu várás áigodahkii 2018–2021 galgá ráhkaduvvot, earret eará vuđolaš strategijaguorahallama (Ollila-raportta) vuodul. Mis lea dat gudneángeris ulbmil ahte Davviriikkat ain ovddasguvlui galget movttiidahttit Energiijauniovnna ovddideapmái ja eurohpálaš elrávdnjemárkana ovddideapmái, ja ahte Davviriikkat lahka ovttasráđiid barget eurohpálaš njuolggadusovddideami hárrái. Energiijaovttasbargui gullá maiddái dutkama ja ovddideami konkrehtalaš ovttasbargu mii guoská Davviriikkaid energiijadutkamii (Nordisk Energiforskning (NEF)).

Dálkkádat- ja birassuorggis min áigumuš lea geahččalit lágidity davviriikkalaš ovttasbarggu nu ahte das vuolgá gudneángeris ja beaktilis eurohpálaš dálkkádatpolitihkka, Pariisa-šiehtadusa ulbmiliid mielde, ja ahte das vuolgá ulbmillaš davviriikkalaš ovttasbargu geahpidit luoitimiid.

Digitaliseren lea guovdilis oassi eurohpálaš gilvalanfámu ovddideamis. Davviriikkat galget leat máhtolaš, ođđahutkás, dynámalaš regiovdna mii galgá ovddidit digitála buktagiid, bálvalusaid ja máhtu. Mii áigut váikkuhit politihkkaovddideapmái EUs ja ain ovddidit dálá oktasaš davviriikkalaš ovttasbarggu.

Davviriikkat máilmmis

– strategalaš davviriikkalaš doaibmaguoibmevuhta
olgoriikapolitiikka

Davviriikkain leat oktasaš vuđđoberoštumit ja -árvvut. Min davviriikkalaš eallindillái leat maŋimus jagiid riikkaidgaskasaš áššit váikkuhan eambbo njuolga go ovdal. Kriissat bohtet dađistaga lagabui. Soađit ja riiddut Gaskameara lulábealde ja nuorttabealde dagahit njuolga čuovvumušaid eurohpánannáma sihkkarvuhtii. Stáhtat Davvi-Afrihkás ja Gaskanuortan bieđganit. Álbmogiid eallinvuođu jávká. Olbmot fertejit bákkus báhtarit. Stáhtat leat šaddan terrorjoavkkuid suodjebáikin. Sátnefriddjavuođa geahččalit gáržžidit. Rabasvuođa áitet protektionisma ja nationalisma. Álbmotriekti hástaluvo.

Máilbmi leavvá johtileappot Davviriikkaide. Mii dárbbášit strategalaš Davviriikkaid máilmmis.

Dattetge leat seammás árvat positiiva sojut: Máilmmiviidosas geafivuolta unnu, mii leat ožžon ođđa ja gudneáŋgiris dálkkádatšiehtadusa, eanet mánát ožžot oahpahusa ja buoret dearvasvuodabálvalusaid, ja ekonomalaš šaddu ovdána dađistaga sihke Ásias ja Afrihkás. Mii áigut dan ovdii bargat ahte máilmmiviidosas oktasašbuorit suodjaluvvojit ja

ovddiduvvojit. ON lea erenoamáš dehálaš ja mii áigut ain viidáseappot geavahit áŋgirusši davviriikkalaš jietnamet ON-áššiin. Davviriikkat galget ain ovddasguvlui válljejuvvot doaibmaguoibmin dehálaš proseassaide máilmmiviidosas arenas.

Davviriikkaid ministtarráđi riikkaidgaskasaš áŋgirusšama ja eahpeformála davviriikkalaš olgoriikapolitihkalaš ja dorvopolitihkalaš gulahallama gaskasaš ollisteapmi lea stuorra lotnolas ávkin. Dát lea lunddolaš čuovvumuš das ahte sisriika- ja olgoriikapolitihka earru jávká. Mii áigut bargat dan ala ahte formála ja eahpeformála davviriikkalaš ovttasbargu šaddet eambbo rájeheapmin olgoriikapolitihkas.

Mii dárbbášit oktasaš máhtu ja áddejumi ođđa ovdánansojuid riikkaidgaskasaš politihkas ja ekonomijjas. Jagi 2017 Norga áigu viidásat ovddidit Davviriikkaid olgoriikapolitihkalaš instituhtaid ovttasbarggu doarjodettiinis oktasaš dutkanprošeavttaid ja konferánssaid. Bargu galgá váikkuhit Davviriikkaide guoski olgoriikapolitihkalaš ovttasbarggu čieknudeapmái ja Davviriikkaid

Stáhtaministtarálgagiin lea ulbmil ovddidit oktasaš davviriikkalaš álgagiid mat veahkkin sáhttet duhtadit riikkaidgaskasaččat jearahuvvon ja ohcaluvvon ođđahutkás servodatčovdosiid dain surggiin main Davviriikkain lea nujunušgelbbolašvuolta. Vuoruhuvvon fáttát leat "Nordic Green", "Nordic Food and Welfare", ja vel "Nordic Gender Effect". Áŋgirusšama golmma jagi bušeahtta lea 30 miljon dánska ruvnnu. Dan lassin servet Nordic Innovation ja eará davviriikkalaš ásašusat oasseruhtademiiguin.

fuomášuhttima čiekŋudeapmái
olgoriikapolitihkalaš digaštallamis.

Davviriikkat galget leat oidnosis ja
leat dovdáhahttit. Ovttasbarggu
bokte mii juksat eanet olbmuid ja
stuorát gávpemárkaniid, ja mii vásihit
ahte davviriikkalaš dáidda ja kultuvra
dadistaga eanet jearahuvvojit.
Jagi 2017 miehtá čađahuvvo
davviriikkalaš festivála Southbank
Centre nammasaš kulturguoivddážiis
Londonis, mas davviriikkalaš dáidda-
ja kulturdovddaheamit hui viidát
profilerjuvvojit.

"Mearkagáivu Davviriikkat" áŋgiruššan
nanne profilerema go Davviriikkaid
eiseválddit ja fitnodagat ovddidit iežaset
beroštumiid olgoriikkas. Ambassádaid
lagaš ovttasbargu, erenoamážit doppe
gos Davviriikkat leat seamma visttiin,
lea stuorra lasseávkín sihke Davviriikkaid
profileremii ja olgoriikapolitihkalaš
ovttasbargui.

Davviriikkalaš ovttasbargu iežamet
lagaš guovlluin lea erenoamáš. Jagi 2016

ávvu dedje Davviriikkaid ministtarráđi
diehtujuhkinkontuvrrat Baltikumis 25
jagi. Doaibmaguoibmevuolta báltalaš
riikkaiguin siskkilda odne dakkár oktasaš
beroštumiid, mat leat šaddan guovdilin
ođđa dorvopolitihkalaš dili geažil.
Davviriikkaid ministtarráđđi šaddá ain
boahtteáiggi dehálaš doaibmaguoibmin
Estteeatnamii, Látvii ja Liovii dain
áššiin mat earret eará gusket friddja
ja sorjákeahtes mediaid, kultuvrra
ja energijiasihkkarvuoda doarjumii.
Nordplus-prográmma váikkuha olbmuid
lassi johtaleapmái davviriikkalaš
ja báltalaš oahpahasasahusaid
gaskka. EEO-ruđat leat eará dehálaš
váikkuhangaskaoapmi mii doarju
oktasaš davviriikkalaš beroštumiid
Báltikumis. Mii áigut geavahit EEO-
ruđaid álggahan dihtii konkrehtalaš
olgoriikapolitihkalaš ovttasbarggu
báltalaš riikkaiguin dain surggiin mat
ovddidit regionála stádisvuoda ja
ovdáneami.

Ođđa Davviriikkat 2.0

Ođđa davviriikkat 2.0 nammasaš ođastusproseassain lea ulbmil ovddidit njuovžilvuoda ja beaktilvuoda Davviriikkaid ministtarráđis, ja luvvet resurssaid áigeguovdilis politihkalaš vuoruhemiide. Davviriikkaid ministtarráđi válđočáli evttohusaid vuođul leat ovttasbargoministarat mearridan čuovvovaš ulbmiliid ođastusaide:

1. Davviriikkat galget leat máilmmi eanemusat sajáiduvvan regiovdna.
2. Davviriikkalaš ovttasbargu galgá váikkuhit guoddilis šaddui Davviriikkain.
3. Davviriikkalaš ovttasbargu galgá leat guoskevaš Davviriikkaid ássiide.
4. Dynámaleabbo davviriikkalaš bušeahtta.
5. Heivehuvvon struktuvra ministtarráđi várás.
6. Hoahppočoahkkimiid geavahit juksan dihtii stuorát áigeguovdilvuoda, ja hoahppoministtarráđi ásahit sajáidahttináššiid várás.
7. Ministariid ja ámmátolbmuid ovttasdoaibmama buoridit.
8. Eanet dynamihkka ámmátolbmuid ovttasbargui.
9. Dievaslaš davviriikkalaš ovttasbargu Davviriikkaid ministtarráđis ja dan olggobealde.
10. Stáhtaministarat mearridit bajimus háltti davviriikkalaš ovttasbargui.
11. Buoridit analyserennnávcca Davviriikkaid ministtarráđi čállingottis.

Davviríkkaid ministarráðði
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

ANP 2016:765
ISBN 978-92-893-4700-6 (PRINT)
ISBN 978-92-893-4701-3 (PDF)